

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Nemšk dober dopis o naših razmerah

je prinesel dunajski „Vaterland“ od zadnjega ponedeljka. Ker so taki resnični dopisi o Slovincih silno redki in pa za to, da ga naši bralci morejo po našem listu razširiti tudi mej naše protivnike v deželi, katerim „Vaterland“ ne pride v roke, ponatisnemo ga izjemoma v prvotnem jeziku. Glasi se izpustivši začetek:

„Wenn es in anderen Ländern wirklich zwei politische Parteien im Volke gibt, eine liberale und eine conservative, so ist dies in Krain und überhaupt unter den Slovenen nicht der Fall. In Krain steht auf der einen Seite, wie dies die Wahlen darthun, die ganze unabhängige Bevölkerung als nationale Partei und ihr gegenüber als sogenannte deutsch-liberale Partei in den Städten — denn in den Landgemeinden gibt es überhaupt nirgends diese Sorte Leute — seit der Landespräsidentschaft Bach's eine Anzahl von Beamten und Pensionisten, denen sich einige Renegaten und hier angesiedelte Deutsche angeschlossen haben. Laibach zählt z. B. unter seinen Wählern etwa fünfhundert k. k. Beamte und Pensionisten, welche unter den verfassungstreuen Ministerien so organisirt und terrorisirt wurden, dass sie auf das Resultat der Wahlen entscheidend einwirken mussten. Und auch in manchen kleineren Städten gehört mindestens ein Drittheil der Wahlberechtigten dem Beamtenstande an.“

„Dieser Missbrauch der Beamtenschaft zu Wahlzwecken ist nirgends so wie in Krain systematisch erfolgt und hat denn auch sehr demoralisirend auf das Verhältniss zwischen dem Volke und den seine Administration und Justiz besorgenden Organen eingewirkt. Wenn der Beamte bei jeder Wahl in das erste Treffen gestellt wird und auf Commando Mann für Mann an der Wahlurne erscheint, um den Candidaten der Volkspartei niederzustimmen, dann muss sich der Bevölkerung eine gewisse Missstimmung bemächtigen und sie muss unwillkürlich fragen, wieso sie dazu kommt, dass jene Staatsorgane, welche aus ihren Steuergeldern gezahlt werden, durch

commandirte Abstimmung die wahre Volksmeinung nicht zum Ausdrucke kommen lassen.“

„Da ist der k. k. Oberfinanzrath v. Kaltenegger, jetzt auch Landeshauptmann. Man spricht immer von Ersparungen im Staatshaushalte und unterhält doch eine Menge von gutdotirten Sinecuren, freilich alle von der liberalen Partei geschaffen, um so auf die wohlfeilste Art mit Schonung des eigenen Säckels aus den Kreuzern des Steuerzahlers die Anhänger reichlich zu bedenken. Bei der hiesigen Finanzprocuratur sind zwei k. k. Oberfinanzräthe, ohne dass auch nur ein Einziger Arbeit hätte und nöthig wäre, so dass sich mit einem Strich 7000 fl. ersparen liessen. Da also der k. k. Oberfinanzrath Kaltenegger absolut keine Arbeit in seinem Amte hat, so ist es nicht zu wundern, dass er sich zum Zeitvertreibe die Politik ausgesucht hat, um so lieber, als auf diesem Wege sich Manches erreichen lässt. In der That ist er zur Würde eines Landeshauptmannes in Krain gelangt, gerade jenes Landes, welches wegen Steuerrückständen am ärgsten mit Pfändungen von der Finanzprocuratur heimgesucht wird.“

„Es ist nicht ohne Anstrich von Komik, wäre es für das Volk nicht gar so traurig, wenn der Landeshauptmann Kaltenegger über Auftrag des Landtages die Regierung um eine mildere Praxis bei der Steuereintreibung ersucht und im nächsten Augenblicke der k. k. Oberfinanzrath Kaltenegger Hunderte von Decreten zur executiven Pfändung der Steuer rückständler unterfertigt.“

„Und so eine hübsche Stellung, zwei Sinecuren, denn auch die Landeshauptmann-Stelle gibt nicht besonders viel Arbeit, ausser wenn man sich dieselbe durch unnöthige bureaukratische Vielschreiberei selbst schafft, plötzlich in Gefahr zu sehen, das ist etwas unangenehm. Da jedoch das Volk nicht dazu da ist, um mit den im Schweisse seines Angesichtes zusammengebrachten Steuergulden bequem dotirte Sinecuren zu bestreiten, so wird sich hoffentlich die Regierung durch das Greinen solcher Leute nicht beirren lassen, sondern thun, was Rechts ist.“

Tako piše od besede do besede „Vaterlandov“ dopisnik. Mi moramo reči, da tist, ki je to pisal, razmere prav dobro pozna in pri-

poročamo, naj se ta dopis v ónih krogih dovolj uvaži, kateri so dolžni skrbeti za javni blagor dežel in narodov. Tudi naši državni poslanci naj ga preberó. Mi sami pa hočemo ob pravej priliki o poslednji polovici tega dopisa še obširneje govoriti.

Slovenec — ubožec!

Od Save. [Izviren dopis.]

Če je kako vprašanje na svetu dognano, dognano je jasno jedno: da otroke kacega naroda vspešno le domačini izgojevati morejo. Naravno to. Vsak narod ima svoje posebnosti. In težavno je značaj posameznega človeka spoznati; nič manj težavno značaj narodov, in ta značaj naroda, kojega otroci se podučujejo, treba je vsaj nekoliko poznati, ako se izgoja tega naroda mladina. Kazipot je to znanje pri podučevanju otrok. Brez tega ima učitelj dosti nevspešnega dela. In narod dobro poznajo le njegovi sinovi; otroke tega naroda vedó vspešno le domačini izgojevati, ker óni vedó, da je dosti tega mladega življenja po večjem jednako z mladim življenjem svojim učiteljevim: tako in tako sem se nekda lahko učil, tako in tako bi bil moral učitelj učiti me, predočuje se učitelju vsak dan. Tu na domačih tleh, mej svojimi stoji učitelj na stališčih, kjer lahko reče: poznam vas, mladi prijatelji, stari smo znanci, držim vas v roci, ne pojdete mi stran pota.

In naj si bode še tako navdušen prijatelj mladine, tujec je le tujec. Tuja se mu zdi mladina, koja podučevati ima in mrze l hodi na delo; mladina mu nij iz njegovega lica izrezana. — Vsak človek ima v sebi nekaj čutja za svoj dom, kjer je otrok, mladenič bival, in vsacega človeka veže menj ali več vez na ljudstvo, katero biva v nje-

Listek.

Nekatere opazke o izdanji II. zvezka „Jadranskih glasov“ Antona Hajdriha.

Z veseljem lotil sem se uredovanja Hajdrihove zapuščine; kajti prijateljstvo do umrlega vezalo me je, poprijet se pretežavnega dela. Da je to res težavno delo, naj se le pomisli kolika odgovornost in drugič navadna izguba je pri taci podvzetjih. Nij me prestrašilo ne prvo ne drugo. Ime Hajdrih, mislil sem si, bode zadostovalo, da dobim podporo in kako ne? Nijso bile Hajdrihove pesni priljubljene? Nijso povsod slavile tako zvani „pjevački narod“? Da, res je, lepe so te pesni! Slovenija izgubila je s Hajdrihom jako talentiranega skladatelja, delavnega moža. Koliko pesnij bi bil Hajdrih še le zapustil,

da ne bi ga bila nemila smrt v tako zgodnjem času pokosila. Slovincem je uže i tako osoda nemila!

Kakor bode mnogim čitateljem znano, je Hajdrih hotel sam svoja dela pod imenom „Jadranski glasovi“ izdajati. Prvi zvezek je tudi na svetlo prišel in sicer z jako ugodno kritiko. Drugi zvezek bi bil tudi rad sam izdal, ali pomanjkanje založnika nij dopustilo ranjcemu tega zelenega veselja; zraven tega je začel bolehati in preselivši se v Ljubljano, tam v svojej rojstnej hiši umrl.

Skrbel sem dobiti muzikalično zapuščino, za kar se moram g. sestri umrlega posebno zahvaliti, ki mi je blagovoljno pripustila si potrebno prisvojiti. Našel sem poznano in nepoznano; žalibog, da se je marsikaj pozgubilo, kar do dan denes najti nijsem mogel. Sploh je Hajdrih svoje muzikalije v neredu hranil. Zložil je pesmico, jo koj oddal ali na njo pozabil ali pa še celo izgubil. Da bi jo bil v

duplikatu spisal nij bila njegova navada. Obrnil sem se tudi do družih prijateljev ranjcega in dobil sem od mnogih stranij zaželeno. Srčna jim hvala! — Takoj sem se lotil uredovati zapuščino, ter sem razposlal vabila na naročbo. Dobil sem vabilne pole nazaj, a ne od vseh; število naročnikov mi tudi ne bode zadostovalo, pokriti tiskovne in razne druge stroške, ali preverjen sem, da bodo Slovenci moje podvzetje ne samo sedaj, ampak tudi v prihodnje podpirali.

Določil sem število pesnij, prepisal in pripravil za tisk; ali hotel sem se posvetovati s strokovnjakom, predno da jih v tiskarno odpošljem. Naprosil sem g. Hribarja v Gorici, da bi mi vse pregledal in ko sva večkrat skupaj pesni preštudirala, bile so malenkosti popraviti, malenkosti, ki so pa vendar potrebne radi muzikaličnega oblikoslovja. Temu mislim, da ne bode nobeden ugovarjal, temveč če se pomisli, da bi Hajdrih sam še marsikaj

govej domovini. Čuta domotožja v tujini se nobeden človek ne reši. In vsak človek je le bolj svojemu domačinu priklonjen in vsak učitelj nekaj domovinske ljubezni soboj nosi, ko otroke podučeva. In da ima tak učitelj več potrpežljivosti z otroci, da tak domačin učitelj z večjo ljubeznijo otročje izgoji sledi, nego tujec, to je prav jasno. S toliko hvalešnim kozmopolitizmom učiteljev ne pridemo daleč, človek je nemara tudi učitelj in dom očakov terja tudi od njega svoj tribut.

Trpko je delo učitelja in stari pregovor: da bogovi istega, katerega mrzijo, za učitelja napravijo, je resničen. Gorka mora ljubezen do otrok biti, toplo veselje do podučevanja, ako hoče učitelj svoje nalogi kos biti. In več ali manj se predločeva vsacemu omikanejšemu človeku večji smoter pri njegovem delu sploh in učitelju se tudi vriva misel, in zakaj ne bi, da dela za visok cilj. In tu ga srečava večja skupina, — narod, in tu mu ljubezen do svojcev diktira: narod tvoj naj bode najzadnji mej narodi in večja je potem ljubezen do mladega narastaja, in večja požrtvovalnost in vse, vse boljši potem.

To vse bo vsak človek normalnega duha pripoznaval, je to tako naravno, da mora človek, ki je nasprotnega mišljenja, na glavi stati in s kurjimi očesi v svet gledati. Ali žalibog, da je taci ljudij več. Kuriozna je ta vrsta ljudij. Škoda, da je najti zunaj norišnic. Ali pri nas na Slovenskem, na tej čudnej zemlji kuriozitet 19 stoletja se tudi ta species ljudij izven norišnic nahaja in še v časopisih svoje na glavi stoječe nazore malemu svojemu občinstvu predava. Tako je óni dan ljubljanski — diplomirani butelj prav naivno dejal, da je prav, če se slovenski domačini profesorji predstavljajo na tuje. Če se tem norcem pové, da v Laškem trgu, na Slovenskem, kaci 60 slovenskih kmetskih otrok taka učiteljica podučuje, ki ne zna celo nič slovenskega jezika, ki je, ko je mesto nastopila, z kacimi deset slovanskimi besedami v šolo hodila slovenske otroke podučevati, in če se jim pové, da je na trdem Slovenskem, v Konjicah, tudi tak eksemplar učiteljice, dejali bodo, da je to „sukus“ zdrave pedagogike.

Naše ozemlje je na dobrem glasu zbog naravne svoje krasote, ali če nas Slovencev bodoči svet ne bo zbog naših pedagogičnih „norcev“ glasovitih napravil, ne bi dvakrat

popravit, predno bi bil poslal svoje pesni v tisk. In tudi jaz sem našel v rokopisu več pesni popravljenih, vzel sem tisto za pravo, katera je imela poznejši datum. G. Hribarju pa izrečem javno zahvalo za njegov trud, s katerim je pripomogel, da bode izdaja, kakor mora biti. Kar format zadene, ostal sem pri onem prvega zvezka, čeravno nij tako praktičen; bodo pa tudi ti biseri slovenske glasbe skupna celota.

Drugi zvezek je posvečen g. državnemu poslancu J. Nabergoju in sicer zaradi velikega spoštovanja, ki ga je Hajdrih imel do tega rodoljuba. Saj je uže ranjci sklenol posvetiti drugi zvezek svojih pesni temu odličnemu narodnjaku in da se mu bo vsaj ta želja vresničila posvetene so te lepe pesni g. Nabergoju.

Nadejam se da bodo „Jadranski glasovi“ II. zvezek še bolje odmevali od prvih. Slovenci! učite se jih; pesen ima jedro, sega do srca. Hajdrih ima ravno v tem posebnost, ki ga odlikuje od drugih. Hajdrihova pesen se

zanikaval. Na Dunaji, v Gradci v W. Neustadtu, v Brnu, v Ljubnu, v Weidenau-u, itd. premeščeni in drugi Slovenci-učitelji za srednje šole nemško deco podučevajo, to se ve nemško, doma pri nas na Slovenskem pa Nemci slovenske otroke učé, ali ne slovenski temuč nemški. Moj Bog, „naši“ nekateri ljudje pravijo, da je to dobro, za našo mladež uspešno; ali povejte mi, zakaj tega Angleži, Francozje, ki so le nekaj boljšega od avstrijskih Nemcev in Nemcev sploh, ne delajo! Slovenci smo znani kot prav razumni ljudje, ali če se ta iz norišnice ubegla nemčurska teorija še dalje pri nas goni, pridemo na glas, da je tu pedagogika glave zmešala. Ali ne! No glejte: Slovenec jeden najboljših talentov svoje stroke mej vsemi na univerzi dobi mesto Insbrucku, doma na Slovenskem pa skoraj vsi matematiki v srednjih šolah Nemci! Ali še bolje: za mesto učitelja za angleščino na realki na Slovenskem prosi učitelj Slovenec, ki ima izpit za angleščino in francoščino za vso realko; mar mislite, da to mesto ta dobi? Ne, suplent, ki je le francoščine vešč, seveda Nemec, to mesto dobi. Ta presneti -ič, -ik, -jak, visi na imenu in — vse zastoni. (Tako je vsaj pod Lasserjem bilo. Ur.) Kdo more le količkaj pametnega povedati v obrambo tacega dela!

Novinski glasi o Taaffejevem ministerstvu.

Praška „Politik“ prinaša dopis z Dunaja, v katerem kaže na nemški tabor v Lincu, ki ga bodo osnovali vsi vodje bivše ustavoverne stranke za svoje demonstracije zoper zdanko vlado. Kakor l. 1871, tako hočejo „ustavoverci“ zopet zdaj politiko preložiti na ulico, da ljudstvo dražijo. „Politik“ svetuje, naj se vlada poprime izrednih sredstev in trdnih, da se uže jedenkrat uvede mir v Avstriji in more vlada izvesti svojo politiko.

„Ruskaja pravda“ govori tako o Taaffejevem ministerstvu: „Ne more se dvomiti, ka se bode na želje in zahteve narodnega prizadevanja vseh slavjanskih narodnostij osobito pak Čehov oziralo. Ali isto tako nedvomno (?) je, ka bode splošen značaj novega kabineta politike reakcionaren. (?) Zlanji kabinet je možno da samo začasen, on bode morebiti dal svojo ostavko, in premenil se bode lahko da ves ali pa samo deloma. Ali vse jedno bode značaj

vedno bolj dopada, nikdar se je ne naveličaš. Uže I. zvezka pesni so bile v Beču v raznih krogih, kjer je svet muzikalično še precej izobražen, z navdušenjem poslušane a ne tako povsod na Slovenskem. Na primer v Ljubljani se Hajdrihove pesni do zadnjega časa še sploh pele nijso; ne vemo zakaj? — Hajdrih nij bil ljubljanskim muzikom preveč priljubljen, kakor nij tudi marsikak drugi. Na splošno je ljubljanskim muzikom marsikaj neoriginalno, posnemano, preitalijansko, prepisano, krivo harmonirano in ne vem še kaj! Omenil sem to le mimo gredé — resnično premalo spoštuje Ljubljana svojega sina.

A časi se spreminjajo. Tudi v Ljubljani so začeli Hajdrihove pesni popevati in upati je da se bodo te v prihodnje še bolj prikupile, ter da bode Emona njih krasoto občudovala.

V. Kosovel.

V Črničah pri Gorici 20. avg. 1879.

avstrijske politike v bližnji bodočnosti tak, kakor smo ga omenili. Zasedenje ter osvojitve slovanskih pokrajin balkanskega poluostrova bode spremljevana na jedne strani z večjo simpatijo za prizadevanja Slovanov, ker podpirajo ravno osvojitveno politiko, na druge strani pak bode spravila na površje javnega življenja take reakcionarne (?) življe, ki so prijazni vsakej osvojitvi. Aneksije in osvojevanja zdaj še nijso doigrala svoje role.“

Ruski „Glas“ ugiblje, kdo da bode prišel na mesto odstopivšega Andrassyja, in pride k sklepu, ka Magjar nikakor ne. „Magjari nijso zadovoljni s sedanjo avstrijsko iztočno politiko, in za to bi moral postati minister vnanih zadev mož tacega prepričanja in taci nazorov, kakor jih imajo grof Hohenwart, grof Clam-Martinitz in dr. Rieger. Se ve, trditi se ne more z gotovostjo, da bi takov mož tudi dosegel svoj cilj, ali logika stvari zahteva tacega poskušaja, kakršen je bil tudi ministerstvo Hohenwartovo. Ako pa bi dunajska vlada tega ne hotela, potem bi s tem tudi opustila óni smoter, na kateri se je óna ozirala pri imenovanju Taaffejevega ministerstva.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. avgusta.

Grof Andrassy je včeraj šel v Gastein k Bismarku, ki ga je bil baje še prej povabil, predno je bila demisijska njegova sprejeta. Važnega se torej zdaj nemata kaj pomeniti. — Kdo bode Andrassyjev naslednik, to se še ne vé.

Sicer pa Andrassy nij mogel otiti, da ne bi bil nove brezaktivosti naredil, ki bode Srbe užalila. Rekel je necemu uredniku „N. Wien. Tagbl.“, da bode vmarsiranje v Novi pazar najbrž mirno izvršilo se, pa je pristavil, da ravno konvencija s Turčijo odvrča mnenje, da Avstrija misli iti do Soluna, katera misel bi Turčiji bila škodovala. Pot v Solun ne drži skozi Novi-pazar, nego skozi Moravsko dolino preko Srbije. — Pa pravijo, da hoté orientalne narode za Avstrijo pridobiti!

Magjarsko pretiranost (da ne rečemo kaj hujšega) izraža članek v „Ellenöru“, slaveč spomin Štefana, prvega ogerskega kralja. Pravi se v njem: „Mi Magjari moramo gledati na to, da bode jeden jezik, da bode jeden govor slavil boga Magjarov od Karpatov do Adrije. Z magjarizacijo smo se malo zakasnili. Zadosti je, če dobimo pravo magjarskemu jeziku kot državnemu jeziku. To delati je dolžnost. Čas je ugoden. Vzhodnje vprašanje hoče zdaj za dolgo mirovati. Rusija je zapustila balkanski poluotok. Slavjanstvo je bilo silno pobito. Mi bi se morali okoristiti iz teh prilik.“ — In tako dalje po magjarski.

Glede Novega pazara se pravi, da hoče vlada skrivnost obdržati, ali zaseden bode ta okraj najbrž precej, kakor dotična komisija, ki uveče zasedanja preiskuje, ugodno poroči.

Vnanje države.

Kristijanje na Kreti so se zoper turško vlado baje zopet oborožili, ker nijso zadovoljni s tem, kako je sultan rešil vprašanje o amnestiji političnih zločincev. Dali so glavnemu guvernerju tudi adresu v tem smislu.

Iz Carigrada se poroča, da prinašajo turški vladni listi vsak dan dopise iz Bosne, ki pripovedujejo, kako hudo in grdo delajo „avstrijski barbari“ z muselmani, kako se begi brez priče le na ovadbo kacega kristijana obsojajo i. t. d. Torej turške novine znajo lagati skoro tako, kakor naše nemške.

Vojska Angležev v južnej Afriki s Zuluvi nikakor nij še končana, kakor so si

ondan po bitvi pri Ulundi Angleži obetali. „Standardu“ se od tam poroča, da kralj Cetewayo nij še nič zmenil se o končnem miru. Je toliko je poročil, da je pripravljen vojsko končati, če se mu ugodni uveti stavijo. Angležem je nemogoče vedeti, koliko vojakov Cetewayo še ima.

Dopisi.

Iz Zagreba 26. avgusta. [Izv. dop.] Ker smo vsi mi, kar nas je Slovencev, složni in jedini, pa mislimo tako ostati v prihodnje, bi bilo želeli, naj se kaj ukrene do novega leta glede zedinjenja naših dveh političnih listov, v Ljubljani izhajajočih, t. j. „Slovenskega Naroda“ in „Slovenca“.

Ko bi se to zgodilo, bi se mogel naš dnevnik poleg stare cene povečšati, ker bi mu gotovo priraslo dokaj naročnikov, kakor tudi dopisnikov, mogel bi tudi vsak dan telegrame nositi in prvi nositi tudi inostrane novice v deželo.

Če pa to iz meni neznanih razlogov nikakor ne bi bilo mogoče doseči, potem se vé, da bomo morali tudi prihodnje leto izhajati, kakor smo izhajali dozdaj, in morali bomo za večje razširjenje našega dnevnika sami vse mogoče storiti, da mu ustanovimo čvrst materialen temelj, in skrbeti, da mu bode zadržaj vedno bolj obilen in zanimiv.

Da se razširi „Slovenski Narod“ ter postane večji, to vé, da je splošna želja, ali da se mu i cena poviša, o tem bi se utegnil zmotiti, ako bi rekel, da jih je mnogo, kateri bi to želeli.

Štampelj precej teži in ovira razvoj zlasti provincijalne žurnalistike. Za njega odpravo se bodo morali slovenski poslanci v drž. zboru potegniti.

Koliko bi se pri samej biljegovnej pristojbini prihranilo, ako bi se gori omenjena naša dva lista zlila v jednega!

„Viribus unitis!“ bi se dalo potem mnogo storiti v prosep našega zajedniškega političnega dnevnika.

Se vé, da pisano gledati ne bi smeli do sedanjih podpiratelji „Slovenčev“ vsako drugo besedo v „Slovenskem Narodu“, ako to, tedaj ostanimo rajši kakor smo in pomagajmo si vsak za se, kakor moremo do ugodnejših časov, kateri bodo menda vendar kedaj prišli tudi za nas Slovence taki, v katerih se ne bo za greh vštevalo izobraženim našincem domodno čuvstvo in odprto delovanje za narodno stvar.

C — v.

Iz Celja 26. avg. [Izv. dop.] Komaj se nam pričinja na Dunaju malo pa malo pravica kazati, uže se naši domači in tuji nasprotniki, dozdašnji gospodarji mnogonarodske Avstrije, jezé in kričé, da hočemo mi to Avstrijo „slavizirati“. Da bi se enkrat narodje mej soboj in z državo pomirili, mislijo novi ministri, prvič narodom pravični biti, in § 19 državnih ustanovnih postav dejanjsko ožveti. To pa uže ne pusti mirno spati te dozdaš gospodujoče tako imenovane nemške in ponemčene „liberalce“, liberalne le za se. Gotovo jih jezi, da ne bodo več sami „mej soboj“ na stroške nas družih se veselili gospodstva, in da bodo primorani tudi drugim njih pravice pripoznati.

Ker se mi Slovenci ne bomo več pustili tako lepo mirno naprej germanizirati, pa javkajo, kakor otroci, da je „nemštvo v nevarnosti.“ Čudna logika to. Star pregovor pravi: od sovražnika se moramo učiti, in ta pregovor je resničen. Poglejmo kako nam naši

protivni soprebivalci svoj nemški jezik povsodi silijo, in ga hočejo spoštovanega imeti; zakaj bi to tudi mi za slovenski ne zahtevali? Časi so proči, ko nam je bilo to zabranjeno. Zlaj nam § 19 ustanovnih postav to pravico daie. Torej držimo se te pravice! Spodnji Štajer je slovenski, in ne odnehajmo, da se nam tudi naš slovenski jezik dá v šole, v vse, nižje in srednje, in v urade, da se na tem potu izobražujemo, in da Slovenci ostanemo in naše stanje poboljšamo. Zahtevajmo, da se nam iz uradni dopisne slovenski, da boie tako naš domorodni jezik spoštovan, in da tako tudi pride naš domači sin v vse urade, in se urad lažje sporazume z nami. Pošiljajmo prošnje do naših poslancev, da nam pridobodo zagotovljeno pravico, da se uvede slovenski jezik v naše šole na vsem spodnjem Štajerskem. Enaka bremena, enake pravice. Če smo tam dobri pošteni hrabri Slovenci, kjer v vojski vojaška tromba poje, in topovi smrtné krogle mej naše sine pošiljajo, kar smo uže tolikokrat z izvrstno hrabrostjo dokazali, zakaj bi tudi tukaj ne bili tako umni in hrabri, da bi tako dolgo svoje pravice ne zahtevali, da se nam § 19 ustavnih osn. postav popolnem v šoli, kakor v uradu dá. Imejmo vsakega za našega prijatelja, kdor nam k temu pomaga, bodi si pri volitvah, če za tistega kandidata dela, kateri je od narodne slovenske stranke priporočan, ali pri drugih prilikah, da pred do svojih narodnih pravic pridemo; zapomnimo si pa tudi tiste, kateri nam nasprotujejo in nam naše naravne pravice ne privoščijo. Ako se držimo pošteno prigovora, da, kateri narod se sam spoštuje, bode spoštovan, — gotovo nam narodna enakopravnost ne otide. Poglejmo svojo mladino, — vsa je za nami, in navdušena za narodno idejo; to je pa tudi faktor, na katerega lahko kažemo, in nam nasprotniki naših pravic tudi več ne bodo mogli ovirati z opázko, da nemamo za slovenske šole in slovenske urade sposobnih domačih slovenskih močij. Hvala Bogu, imamo jih, le dajte nam jih domov, z uresničenjem § 19 ustavnih osn. postav vred. Dajte pa nam vode, potlej bomo plavali uže sami, na suhem se nihče plavati ne uči — to pomnite vi, ki nam vse očitáte, da tega in tega še nemamo za svoje narodne šole in svoje narodne urade.

Iz spodnjega Avstrijskega 27. avg. [Izvir. dopis.] (Nasvet v Abendrothovej zadevi.) Oziraje se na dva dopisa „Izpod Nanosa“ v št. 173 „Slov. Nar.“ stavil bi jaz ónim, ki imajo od Abendrotha kaj terjati, sledeči predlog: Vsi poškodovani vozniki ali upniki Abendrothovi, ako še nijso ničesa dosegli od A., naj se zmené ter odvetnika najemó naj uže bode v Ljubljani ali kje drugje. Da bi kaka c. k. oblast iz lastne inicijative v prid poškodovanim vozarjem hotela kaj storiti, je težko verjetno. Najeti odvetnik bi zastopal vse voznike, v imenu vseh potrebne korake storil do vojnega erara ali do tistega administrativnega vojaškega najvišjega oddelka, iz kojega denarnice se Abendrothu izplačuje. Gotovo je, da Abendroth od vojnega administrativnega oddelka néma vsega denarja, ali pa ima še vsaj kavcijo vloženo. Na ta denar bi se v korist kranjskih in drugih voznikov déla sodnijska prepoved kar bi prouzročilo, da dokler nij prepoved odstranjena, ostane prepovedani denar v vojnej kasi za voznike. Tako je postopalo 30 srbskih in ogerskih voznikov proti vozniški tvrdki (firmi)

Buchwald & Löwy, kojim je ta tvrdka bila na dolgu okolo 9000 forintov. Najeli so si takoj advokata v Budimpešti, ta si je dobil potrebnih informacij od voznikov in tudi od dunajskega odvetnika in voznikom sé je v kratkem dalo, kar so imeli terjati.

Povem vam še naj, da Abendroth stanuje navadno v Beču ter je „ritmeister“ v penziji, sicer, kolikor je pisalcu teh vrstic znano, precej zadolžen mož. —

Iz Bosne 16. avgusta. [Izv. dop.] Najprvo, dragi mi prijatelj H., se ti srčno zahvaljujem za poslano zbirko Kocijančičevih narodnih pesnij. Omenil sem ti bil uže v privatnem pismu, da imamo tu v L. slovenski čveterospev. Pa nikar ne misli, da se ta naš čveterospev Bog vedi kako visoko spenja, da celo koncerte prireduje itd., o ne, ampak ta čveterospev ima samo nalogo, slovensko petje kolikor mogoče gojiti, v družbi prijateljev kako pesmico zapeti, in ako ravno kaka taka muha pride, zvečer tukajšnjim krasoticam podoknice delati.

Vidiš, dragi moj! to je naše veselje; ker nam drugi veselja in zabav ne delajo, skušamo si sami kolikor mogoče veselja napraviti, da saj nekoliko pozabimo britkosti, katere obdajajo ves ta človeški rod, osobito pa naš vojaški stan.

Ne morem ti torej popisati veselja našega čveterospeva, pri pogledu poslanih nam pesnij. Precej tisti dan smo šli v tukajšnji samostan k prijaznim „fratrom“, — katerih večina se z muziko bavi in kateri imajo v svojem samostanu mej drugimi godbinami instrumenti tudi staro „fisharmoniko“.

Se vé, da dobra ta harmonika nij, to si lahko misliš, a vendar za silo se uže dá rabiti. Šli smo torej v samostan, z nadejo, da bomo te pesni, kolikor se bode dalo, na fisharmoniko poskušali, — mimogrede ti omenim, da ima naš čveterospev dva, godbe vrlo dobro vešča uda; — a zastonj smo šli, kajti óni gospod, kateri je tako srečen, da ima omenjeno glasbeno orodje v svojej lasti, odpotoval je za nekaj tednov v Sarajevo.

Kaj nam je storiti, smo se vpraševali? I nu, domov pojdemo, saj imamo gosli doma. Rečeno, storjeno! Šli smo domov in zdaj guslamo, da citre lepo brenkajo.

In kadar se bomo vse naučili, onda, praviš, da nam hočeš poslati novih. Dobro, je z zahvalo sprejeto.

Da ti ne bodem preveč o pesnih pisaril, pustiva za denes to polje in preidiva kam drugam.

Glej, dragi prijatelj, za soboj imamo letni dan bitke pri Rogelji 5. avgusta in óne pri Jajcu 7. avgusta: oba dneva slavna, zapisana z zlatimi črkami v zgodovini domačega nam polka.

Nihče se nij še spomnil v „Slovenskem Narodu“ teh dnij, in tudi mi tu v L. nijsmo obhajali nikakoršne obletnice. Slaviva torej denes midva, dragi prijatelj, spomin na te dni, postaviva padlim junakom v srcih spomenik in zakličiva jim v črni grob: V miru počivajte!

J. M.

Domače stvari.

— (Gimnazija v Kranji.) Tukajšnji organ nemškutarjev poroča, da je zvedel, da je prošnja za ohranjenje gimnazije v Kranji, pri ministerstvu odbita bila. Mi temu ne verujemo. Še komaj, da je zadnja dotična prošnja na pravo mesto prišla. Pa

tudi ko bi res pred prihodnjim semestrom to vprašanje še nerešeno ostalo, nij govornica še zadnja beseda. Narodni kranjski poslanci bodo uže še vse poskusili, da se taka za Gorrenjsko škodljiva naredba odstrani. Nemškutarji to se ve, radi škodujejo deželi.

— (V šali umorjena.) Uradni tukajšnji list pripoveduje sledečo dogodbo: Krčmarica Antonija Hafner v Hrastju je 18. t. m. sobe „ribala“ in za to delo poklicala 18letno deklico, hčer kmetice Jero Jakše. Ko je deklica svoje snaženje okolo dveh popoldne dokotala, imela je prenesti tri puške, ki so bile lastnina domačega sina. V tem pride krčmarčina hčerka 14letna Rezika in jej hoče pomagati, vzešši puško dvocevko, a Jakše je nesla dve samcevki. V šali reče Jero: „zdaj grevi na jago, jaz te bom strelila“. Na to šalo vzdigne mlada Reza svojo puško, nastavi jo na Jero in jo smijaje se sproži, misleča, da

puška nij nabita. Ali bila je nabita in Jero se, s šretlji v prsi prestreljena, mrtva zgrudi... — (Tat okraden.) Nekov tat je v kamniškem okraji ukradel telico in jo za osemdeset goldinarjev prodal. Potem je šel v Ljubljano žganje pit in se je tako upijanil, da stamtu dva druga „šnopsarja“ ukrala onih osemdeset goldinarjev. Poslednja dva je policija uže prišla, prvega tatu še nemojajo.

Razne vesti.

* (Strahovita nevihta) je nastala — kakor se telegrafira iz Prage — predvečernjem v noči v okolici Ronspergskeje. Toča je pokončala ves poljski pridelek, piš je poudiral huse in več ljudij je našlo tedaj svojo smrt.

Evropa.

27. avgusta:
Evropa: Jaklič, Dietl iz Požuna. — Fischer iz Brna. — Peyer iz Zagreba.
Pri Sionu: Jaksche, Richetti, Panizzoni iz Trsta.

Pri Malici: Schmidt iz Dunaja. — Kosler iz Trsta. — Milard iz Dunaja. — Antensteiner iz Gradca. — Wolheim iz Dunaja.
Pri bavarskem dvoru: Gebel iz Gradca.
Pri avstrijskem cesarji: Schmidt iz Dunaja. — Višič iz Rateč.

Dunajska borza 27. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	65	gl.	45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	"	45	"
Zlata renta	78	"	45	"
1860 drž. posojilo	124	"	—	"
Akcije narodne banke	826	"	—	"
Kreditne akcije	251	"	50	"
London	116	"	85	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	28	"
C. kr. cekini	5	"	50	"
Državne marke	57	"	20	"

Konji v ceno!

Dva para konj, mladih in brez pogreškov, močnih in postavnih, vsi železne boje, dva po 15^{3/4}, dva po 15 pestij visoka, prodamo po nizkej ceni. Natančnejše poročila iz prijaznosti trgovska firma **A. Hartmann** v Ljubljani v Tavčarjevi hiši. (394—3)

Največja razprodaja

z dolaj imenovanih stvari s svetovne razstave, za polovico vrednosti.

Žepne ure.

(Iz Švajce).

Vsaka ura je najfineje repasirana, na trenotek regulirana in jamci se na 3 leta.

Najboljše in najceneje ure sveta!

Krasna ura na valjar iz najtežjega nikel-srebra, na sekund repasirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-zlata, medaljonom, ključcem in baršunastim etui-jem, preje gl. 15, zdaj samo gl. 5.80.
Žepna ura iz umetnega zlata, na minuto regulirana, z zastoj pridodano vilo fino verižico od pravega double-zlata, ključcem in baršunastim etui-jem, samo gl. 3.75.
Krasna ura na sidrce iz težkega nikel-srebra, na sekundo regulirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-zlata, medaljonom in baršunastim etui-jem, preje gl. 21, zdaj samo gl. 7.75.
18lotna srebrna ura na valjar, puncovana v c. kr. kovnici, s 15 rubini, razen tega na novem električnem potu pozlačena, na sekundo regulirana, preje gl. 27, zdaj samo gl. 12.00.
Krasna, prava 18lotna puncovana srebrna ura za gospe, s 15 rubini, razen tega na novem, električnem potu pozlačena, tako, da je ne more noben zlatar sveta od pravo zlatih razločiti; razen tega zastoj jedno verižico iz umetnega zlata in najfineje venecijanskega pletiva, preje gl. 28, zdaj samo gl. 16.
Krasna cizelirana žepna remontoirska ura, na dršku brez ključa za navijati, z dvojnimi in kristalnim oklopom, preje gl. 24, zdaj samo gl. 8.85, z verižico od double-zlata itd.
Isto tako fina email-ura s se strojem za odbijanje ur, more se porabiti v najelegantnej sobi, gl. 2.85.
Regulirana ura za buditi z ropotuljo, more se tudi uporabiti kot ura za pismo mizo, preje gl. 12, zdaj pa samo gl. 5.
Število ur zmanjšalo se je, kdor želi tedaj imeti za malo novcev izvrstno uro, ki povsod najmenj stane četirkat več, naj se preje ko mogoče obrne na z dolaj označeno firmo.

Solnčniki in dežniki.

(Iz Milana v Italiji.)

Jeden solnčnik od ponarejene svile, z belo, zeleno, rdečo ali plavo podstavo, s plastičnim nikelnakom in posebnim podstavom paspolirano, preje gl. 4, zdaj samo gl. 2.
Jeden italijanski kloth-dežnik z zapenjačem od kina-srebra in najfineje rezano palico, preje gl. 4.50, zdaj pa samo gl. 2.30.
Jeden double-solnčnik za gospe in gospe, podstavljen in v vseh barvah, z zapenjačem od kina-srebra in verižico stane samo gl. 2.

Dežni plašči od proževine in ogrtači.

(Amerika.)

Oni izvrstni dežni plašči so zaradi svoje vrednosti odlikovani s 15 medaljami, a zaradi svoje dvojne vrhve, za dež kot kaput, za lepo vreme kot elegantni moderni ogrtači za nositi je najboljša in najpraktičnejša obleka. Ti dvojni kaputi so stali preje gl. 14 do 18, ter se zdaj za čudno malo ceno od gl. 7.30 do 8.30 dobivajo. Naj nikdo ne opusti naročiti si te obleke, posebno ker se dobiva vsake velikosti.

2000 tucatov ameriških svilnih natikačev in nogovic

(Filadelfija v Ameriki.)

najzdravejša nošnja, hladi noge in popije pot, 6 parov gl. 1.50, nogovice 3 pare gl. 1; iste so jednobarvene, v najmodnejših bojah, nebezno plave, rdeče, sive in pisane.

Še jedenkrat priporočamo spoštovanim čitateljem, to dobro in samo jedenkrat v življenju kazočo se priliko porabiti in naroče tako hitro in mnogobrojno kolikor je mogoče priposlati, da se more zadovoljiti vsakemu posebe, ker po prvi objavli tega naznanila, prodaja se jako veliko.

Naslov za pisma: **A. FRAISS**, Rothenthurmstrasse, Hauptdepot industrieller Fabrikate, 9, BEČU.

Naročbam iz Bosne in Hercegovine treba priložiti novce, ker se tja pouzette ne pošiljajo.

4000 tucatov francoskih batistnih žepnih rut

(Pariz).

vsi zarobljeni in s sortiranimi okrajci, za nečuvno nisko ceno od gl. 1 po tucatu, preje so stali gl. 4.50.

Stvari iz britanija-srebra.

(Sheffield v Anglijskej.)

Britanija-srebro je jedina na svetu postojeca novina, ki za 20letno uporabo bela ostane, kot pravo 13-lotno srebro. Jamstvo je tako gotovo, da se s tem jamstvo obvezujemo, novce takoj in brez zapreke nazaj dati, ako bi namizno orožje obrnilo.
12 pravih angleških vilic in nožev od britanija-srebra z zastoj pridodanimi in k istimi pripadajočimi žlicami, vse skupaj preje gl. 9, zdaj samo gl. 3.93.
6 podstak (tac) od britanija-srebra, preje gl. 5, zdaj samo gl. 1.75.
6 isto takih sedalcev za nože, preje gl. 4.50 zdaj samo gl. 1.75.
1 pusica za sladkor od britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj gl. 1.20.
1 par srečnikov od britanija-srebra, preje gl. 3.50, zdaj 1.20.
1 vrček za južce, preje 60 kr. zdaj 30.
1 zvonček za mizo od britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj samo gl. 1.42.
1 sprava za poper in sol, preje gl. 2.50, zdaj samo 75 kr.
1 karafindej za jesi in olje, preje gl. 8, zdaj samo gl. 4.50.
1 sprava za žepčlenke od britanija-srebra, težka za namizo, preje gl. 3, zdaj samo 95 kr.

Najobmamljivejši, najfinejši ponarejeni briljantni lišp

(Amsterdam in Brazilija.)

Ta svetno poznati lišp, ki se označuje od največjih poznavalcev umetnin tega sveta kot najuspešnejše, kar se je doslej v tej stroki izdelavalo, je radi svojega solnčnega obrusa v to namenjen, da se za drage novce kupljeni pravi lišp izpodrine, ker ni jeden zlatar celega sveta ne more teh ponarejenih briljantov od pravih razločiti, ako jih ne podvrže preje najnatančnejemu preiskavanju. Celi lišp okovan je s pravim double-zlatom.

1 briljantni prestan, najnovejša in najfinejša zlata fazona samo gl. 2.
1 par briljantnih uhanov, z jednim ali dvema biseroma v ponarejenem srebrnem okovu, gl. 2.50.
1 briljantna broša z več nego 20 kameni, gl. 2.50.
1 briljantni medaljon, najlepša fazona zlata, samo gl. 2.50.
1 briljantni križec za vrat v lepe obliki, samo gl. 2.
1 briljantna narokvica same gl. 2.50, jako obmamljiva.
1 briljantni diadem ali spona za lasé gl. 2.50.
1 par briljantnih pripenjakov za lasé gl. 2.50, najmodernejše tega sveta.
1 verižica okolo vratu iz double-zlata, najfinejša pletivo, preje gl. 10, zdaj samo 2.50.
1 kratka verižica za uro, iz double-zlata, preje gl. 5, zdaj gl. 1.50.

3200 tucatov svilenih žepnih robcev.

(Neapel v Italiji.)

Ti žepni robci so nam bili poslani za razprodajo od neke pale firme, stali so preje gl. 18—20, a mi dajemo tucat samo kolikor zaliba traje za malo ceno od gl. 10—6 po tucatu. Za svilo smo porok, ter se prosijo za najhitrejšo naročbo, ker se hitro razprodajejo in se lahko rabijo tudi kot robci za vrat.

Nevrjetno ali resnica je! Jedna cela oprava za gospe

(Draždani).

sestojeca iz jedne ženske oprave iz pravobojnega franc. kretona ali tako zvanega ruskega platna z mnogim lišpom in najmodnejšega kroja samo gl. 3.75, kjer je se samo za delo plačalo gl. 8.
Jedna fina oprava s krasno nališpanim plaščekom iz pravobojnega kretona ali ruskega platna samo gl. 5.50, a za samo delo se je plačalo fl. 12.
Najpraktičnejše je, da so te oprave vsakej gospe pristale in brez njih biti ne more.
Zaradi mnoge prodaje priporočamo se najhitrejša naročba.

Tega še nij bilo!

2000 komadov

pravih angleških plaidov za pot.

(London.)

Ta za doma in pot neobhodno potrebna reč se pripo-roča silno p. n. prebivalcem te dežele. Vsi plaidi so za prodajo samo slučajno k nam došli, so iz najfinejših in najtežjih angleških plaid-kanine, jako veliki in široki, tudi kot potno pokrivalo za upotrebiti in še jedno leto kasneje more si človek iz te izvrstne tkanine napraviti celo garderobo. Preje so stali gl. 14 do 16, zdaj samo gl. 5.50 do 7.50.

Perilo za gospe in gospe.

(Rumburg v Češkej.)

Jedna moška oxford-srajca, četvornata z 2 ovratnikoma gl. 1.70.
Jedna fino vezana moška srajca iz najboljšega širtinga gl. 1.70.
Jedna gladka četvornata strong-srajca gl. 1.70.
Jedna jako fina ženska srajca s krazno vezanino gl. 1.70.
Jeden divno olšpan nočni korset, drugačno vezan, gl. 1.70.
Jedne ženske hlačice z najlepše vezljanim lišpom, gl. 1.70.
Jedna krasna sukrija za gospe, z najfinejšim plisjem nališpana, gl. 1.70.
Jeden francoski steznik životnik za ženske gl. 1.50.
Vse perilo je najboljšo in najtrajnejše delo, ter je preje 4krat več stalo. Pri naročbi je treba samo obseg vrata v centimetrih naznaniti.

Oljene slike

s fino pozlačenimi okviri.

(Monačovo.)

Te krasne oljene slike so s prosto roko na platno slikane, visoke so 21 dunajskih colov, a 26 palcev široke, izvedene v akademijah za lepe umetnosti, v finih cvetjem in arabeskami olepišanih okvirih. Te slike krasé vsako sobo in dvorano, ter so ali slike dežel, iz raznih genre in svetniški vsega imena. Preje je stala jedna slika gl. 15, zdaj z okvirom vred samo gl. 4.85, katera prilika se ne bode nikdar več podala.

Obuvalo

za gospe in gospe.

(Dunaj.)

Najfineje obuvalo iz telečje kože, dvakrat sešito, z 2 ali 3 podplati, najsolidnejše dunajsko delo, par za gospe po gl. 4.85, za gospe gl. 3.85, vsi črevlji v najnovejši modernji fazoni. Pri naročbi treba naznačiti daljino in višino noge, ali pak črevljev priposlati na ogled. Vsi črevlji so preje dvakrat več stali.

Najedenkrat v življenju kazočo se priliko porabiti in naroče tako hitro in mnogobrojno kolikor je mogoče priposlati, da se more zadovoljiti vsakemu posebe, ker po prvi objavli tega naznanila, prodaja se jako veliko.